పేగుముడి

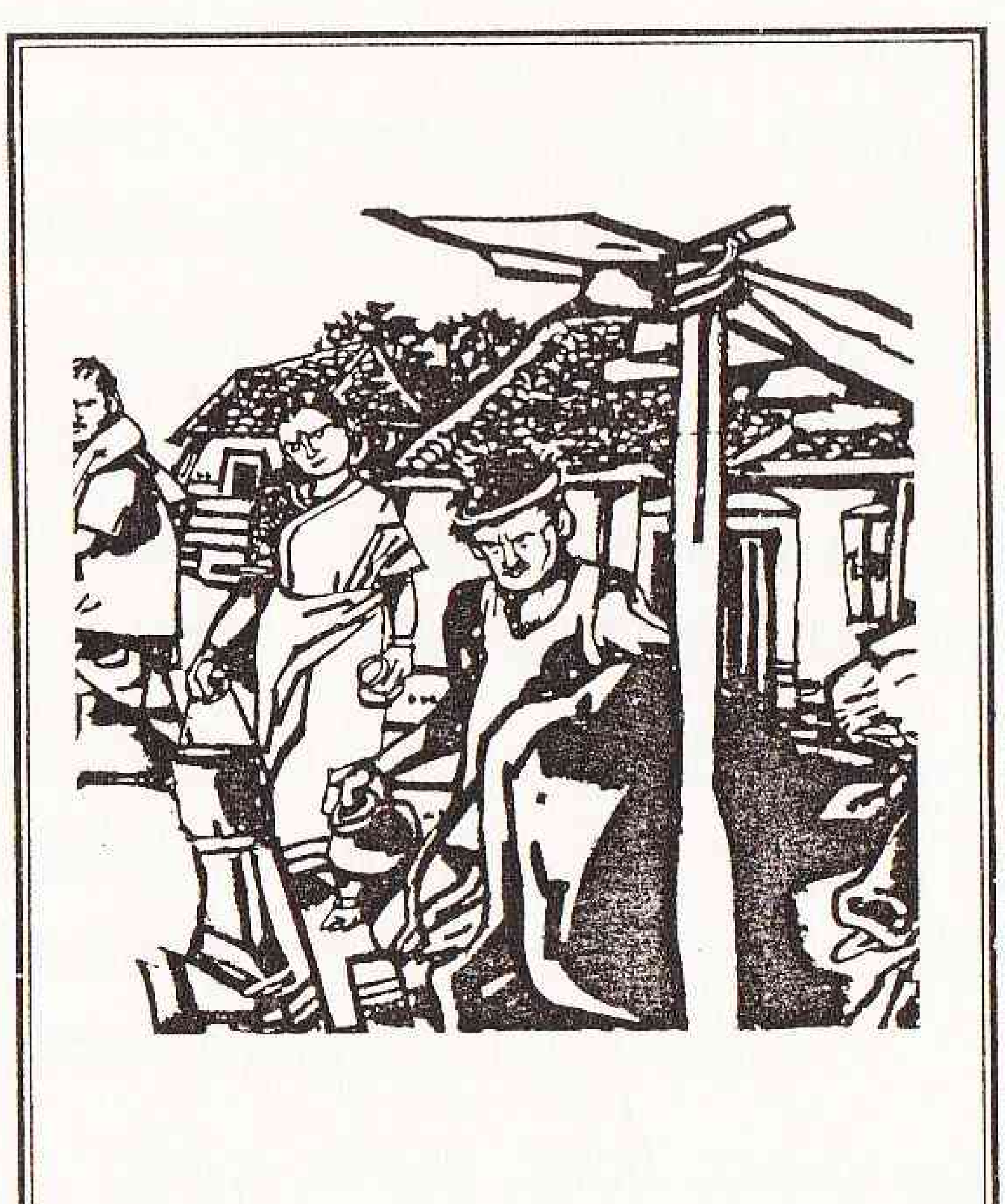

ముసి ముసి మబ్బుల డప్పు చప్పుడు. ఆ చప్పుడు గుండెలో ఏగినట్టయింది రాంరెడ్డికి. మనసంతా కలవరమయింది. గజిబిజి ఆలోచనలు జెట్టన లేచి కూసున్నడు. మసక చీకట్లోకి కండ్లు దులుపరిచ్చుకుని చూసాడు. బర్రెపాకలో కొడుకు పాలు పిండుతున్నాడు. కోడలు వాకిట్లో సానుపు సల్లుతుంది. సానుపు చల్లే చప్పుడు పాలచప్పుడుతో కలగలిసిన గాలివాన చప్పుడును గుర్తుకు తెస్తుంది. మరోసారి దూరాన డప్పు చప్పుడు వినిపించింది. ఏదో చాటింపు వేస్తున్నారు.

'వీళ్లు అన్నంత పనీ చేసినట్టున్నరు' అనుకుంటూ లేచి నిలబడ్డాడు రాంరెడ్డి. ఊడి పోయిన గోచీని ఎగజెక్కుకుంటూ అడుగు ముందుకు వేసాడు. పాణం సొలుగుతుంది. గోడవారగా ఉన్న చేతి కర్రను అందుకుని వాకిట్లోకి వచ్చాడు. మామను చూసి సానుపు చల్లడం ఆపింది కోడలు.

"పద్మా!.... ఏంటిదే...? ఏదో చాటింపు జేసిరి" పెండనీళ్ళను తొక్కుతూ వాకిలి మోరీని దాటి అడిగాడు రాంరెడ్డి.

రెండు మూడు రోజుల నుండి రగులుతున్న ఇసుక పంచాది పద్మకు తెలుసు. అందులో మామను కలుగజేసుకోవద్దని చెప్పాలని భర్తతో పోరుపడుతనే ఉంది. అందుకే విసురుగా చెప్పింది.

"ఇసుక వేలం పెడుతరరట. కచీరు కాడ పాటనట". తన కోపాన్ని సానుపు నీళ్ళ మీద చూపింది. అంతవరకు అవునో కాదో అనుకున్న రాంరెడ్డికి నిజం తెలిసాక పిడికిల్లు బిగుసుకున్నాయి. వెన్నులో చలి మొదలయి వణుకు శరీరాన్ని పాకింది. జడితిచ్చినట్టు తలను విదిలించి అడుగు ముందుకు వెయ్యబోతూ కొడుకు పిలుపు విని ఆగిపోయాడు.

కరుత్తునా పొడుత్తునా అన్నట్టు కోపంగా పాలగుండీతో నిలబడ్డాడు బాపురెడ్డి.

"నాయినా.... నువ్వు ఇయ్యల్ల బజారుకు పోవద్దు. అసలు ఇంట్ల నుండే కదులద్దు. నువ్వు అన్నీ ఎనుకటి లెక్కపోతవు. అందరొకటంటే నువ్వొకటంటవు. ఊర్లె ఏం జరుగుతెనీకేంది. నువ్వుగిట్ల బజారుకు పోతే నామీద ఒట్టే'' విసురుగా లోపలికి నడిచాడు. తండ్రిని ఎన్నడూ ఎదిరించి ఎరుగడు. మాటల్ని కూడబలుక్కున్నట్టుగా అన్నాడు.

'నీకు గట్టిగ చెప్పరాదు. నన్ను చెప్పనియ్యవు' అన్నట్టుగా భర్తను మామను మార్చి మార్చి చూసి తన పనిలో మునిగిపోయింది పద్మ. ఆమె కోపం తీవ్రతను విసురుగా చేస్తున్న పనే చెబుతుంది.

వెనక్కి తిరిగి కొద్దిసేపు కోపంగా కొడుకును నిలువూతచూసాడు రాంరెడ్డి. మనసు మరింత కలవరమైంది. "నువ్వు గూడా నాకు చెప్పే మొనగానివైనవా...? బజారుకు పోయి ఏం పంచాది తెచ్చిన.... నువ్వే తీర్పుజేసుకచ్చినవు. నీకేమైతందిరా నేను బజారుకుపోతే. రండమొకపోడా...." అక్కడి నుండి కదలకుండానే ఊత కర్రను మోరీ అంచుకు పొడుస్తూ అన్నాడు ఆవేశంగా.

"పద్మా... మామనిటు రమ్మనే.." ఇంట్లోంచి భార్య మాటలు గట్టిగా వినిపించాయి. పద్మకు చెబుతున్నట్టుగా గాక తననే పిలుస్తున్నట్టుగా ఉన్నాయి. మామవైపు ఒకసారి తిరిగి చూసి బకీటును పట్టుకుని కుచ్చిళ్ళను సదురుకుంటూ విసురుగా లోపలికి వెళ్లింది పద్మ.

అహం దెబ్బ తిన్నట్టుగా చూసాడు రాంరెడ్డి. వడివడిగా అడుగులు వేస్తూ లోపలికి వచ్చాడు. కుడికాలి బొటన వేలికి కడుప తగిలి బొక్కబోర్లా పడబోయి షేరేడును పట్టుకుని నిలదొక్కుకున్నాడు. నడకవేగం తగ్గినా ఆవేశం తగ్గలేదు.

"ఏంటిదే లావు లావు పిలుత్తున్నవు. ఏంటిదంట సంగతి. నాతో డిల్లేకి జేత్తుండ్రా'' గచ్చులకచ్చి మొగురాన్ని పట్టుకుని భార్యవైపు చూస్తూ అన్నాడు.

"డిల్లేకి జేసేది నువ్వా మేమా..? ఇడిపాయె పడిపాయె నన్నట్టు లెవ్వంగనే ఉరుకుతున్నవు నువ్వు రావాలె. రానిది నడువదని పల్లకీలు పంపిండ్రా ఏంది...? చిన్న ముండకు పెద్దసోకమట. పెద్ద మనిషివని గద్దెమీద కూసుండ వెడితే అద్దమడుము పసుపు ఒక్కనివే రాసుకుంటివి. కుండలుండ నియ్యడట. కుక్కకెయ్యడట. ఇంటి ముందట టాక్టరుంది. ఏ గిరాకీలేక వట్టిగనే ఉంది. ఉసికె జారగొట్టుడుకు మన టాక్టరునే తీసుకుంటరటతియ్యి. నువు అక్కడికి పొయ్యి అడ్డుపుల్లఏత్తే అయ్యేదేం లేదుగని వచ్చే గిరాకీ పోతది''. పక్క బట్టలు దులుపుతూ అన్నది లసమ్మవ్వ.

కొంత సేపు అలాగే నిలవడ్డడు రాంరెడ్డి. కోపం కంటే ఎక్కువగా బాధ కలిగింది. కుడిదికుండ పట్టుకుని ముందునుండే బర్రెపాకలోకి పోయాడు బాపురెడ్డి. అతడు కోపాన్ని అడుగుల మీద సూపిచ్చిండు పాకలోకి పోయి కుడిది తాగని బర్రెను 'నీగత్తర్రాను తాగు. నువ్వొకదానివి నా గండాన మోపయినవు' అరుస్తున్నట్టుగా అన్నడు. 'బర్రె పొడుగాను. ఉండి జమలేదు. లేని జమలేదు. పట్టపగలు కటికోనికి అమ్మాలె' ముగ్గువేస్తూ అంటోంది కోడలు గట్టిగానే.

రాంరెడ్డి కాళ్ళల్లో సత్తువ సచ్చిపోయింది. విసురుగా బయటకు వెళ్దామనుకొని అడుగేసాడు. పతుకులాడినట్టుగా పడింది అడుగు. నిన్నటి పంచాదితోనే సగం పాణం సచ్చింది. ఇయ్యాల్లటి హెచ్చరికలు అతడిని ఆపలేవేమోకానీ అశక్తున్ని చేసినయి.

"మీరంతా బదులుకున్నరే.... వాళ్ళకు సైడిచ్చిందేనువ్వు. గద్దిరిచ్చి మాట్లాడితే ఉచ్చపోసుకునే

టోడు ఇయ్యల్ల నామీదికి మర్రవడుతడా...? భార్యవైపు చూసి అంటూ అసహనంగా అరుగు అంచున్నే కూలబడ్డాడు రాంరెడ్డి.

ఎవరూ మాట్లాడలేదు. బయటకు వెళ్తాడేమో అడ్డం తిరిగి ఆపుదామనుకున్న కొడుకు రోషంగా తండ్రివైపు చూసి కుడిది కుండతో ఇంట్లోకి నడిచాడు.

"వాగుల ఉసికె వేలం పెడితే ఎంత నష్టమో మీకు తెలువది. ఊరు బొగ్గునాలబోడయితది. తాగుదామంటే నీళ్లుదొరకక కుక్కసావు సత్తరు. చెరువుల చెంబెడు నీళ్లు దొరుకయి. వాడెవడో ఊరికింత ఇసం బోత్తామంటే మీరు చెయ్యి గలుపుతార్రా కుక్కల కొడుకా... అట్ల సంపే బదులు నీల్ల టాకీల ఇంత ఎండ్రీన్ కలుపుండ్రి ఊరంత సచ్చిపోతరు. తలాపులకు మీరు కూసుండి తాగి తందనాలాడచ్చు" పండ్లు కొరుకుతూ అన్నాడు రాంరెడ్డి. కొడుకును చూస్తూ.

బాపురెడ్డి కూడా పండ్లు కొరికిండు. ఏదో అనబోతూ తల్లివైపు చూసిండు. లస్మవ్వకు నిన్నటిరోజు మొఖం మీద గొట్టినట్టు ఇరుగు పొరుగోళ్ళు అన్నమాటలు యాదికచ్చినయి.

వదినెవరుసున్న పోచవ్వనైతే బొచ్చల మెరిసేటట్టు 'ఈ రామన్నకేం పనిలేదా! ఊరు మీదికి ఇరువై వెయిలు ఇచ్చి ఉసికె కొండబోతనంటే వద్దంటాడట. ఏదైనా గిట్లనే జేత్తడట. అందరు ఒకటంటే రామన్న ఒకటంటడట. నిన్న మినిషికొక మాట తిట్టిండ్రట' అన్నది. అవి ఇప్పుడు మరోసారి యాదికచ్చి గయ్యిమంది లస్మవ్వ

"ఊరిని ఉద్దరిచ్చేతందుకు పుట్టుకచ్చిండే శ్రీరాములుసామి. వాళ్లు వాగుల పోతరట. ఈ పెద్దమనిషి గడ్డకు దెత్తడట. అయిటి మూనితే పాపం... చాపలు అందరూ పట్టుకోవాలంటడు. సలికాలం రాను పాపం అందరికీ చిప్పల పండ్లంటడు. ఇంట్లకెళ్ళి పెట్టుడేగని ఇంట్లకు తెచ్చుడులేదు. ఊరుతోని నీకేంపట్టి. వాళ్లు ఏం చేసుకుంటే నీకేంది? దవాఖానాకు పోయి కండ్లద్దాలు తెచ్చుకుంట నంటివిగదా! పొయ్యి తెచ్చుకపో" అన్నది.

అప్పుడే ఇంట్లోకి అడుగుపెట్టాడు కొజ్జె నర్సయ్య. మనిషి పొడుగుంటాడు. అందుకే కొజ్జె నర్సయ్య అంటారు. రాంరెడ్డి ఈడువాడే. పంచాయితీ మెంబరు. రాంరెడ్డి కంటే పెద్దవాడిలా కనిపిస్తాడు. కట్టె చేతికచ్చి ఏండ్లు దాటినయి. ఇద్దరు కొడుకులు వాగుకు కరెంటు మోటార్లు పెట్టి పంటలు పండిస్తున్నారు.

"ఆయినకేందంటవు లస్మక్కా.... ఆయిన అభిరుద్ది కమిటికి పెసిరెంటు... అయిన గాకపోతే ఎవలంటరుమరి...." అన్నాడు రాంరెడ్డి పక్కకు వస్తూ.

"అయిపోయింది... నిన్ననే అబిరుద్దిపోయింది..... కమిటీ పోయింది. కొత్త ప్రెసిడెంట్‌ను ఎన్నుకున్నరు. అన్నిట్లో అడ్డుతగులుతున్నరని మీ ఇద్దరినీ గ్రామాభివృద్ధి కమిటి నుండి తీసిపారేసిండ్రు"ఎప్పుడు అందునా అని తొందర పడుతున్నట్టుగా వెక్కిరిస్తూ అంటూ తండ్రి మొహం చూడడానికి భయమేసి ఇంట్లోకి పోయాడు బాపురెడ్డి.

రాంరెడ్డి కళ్ళుబైర్లు కమ్మాయి. ఆవేశంగా లెవ్వబోతూ అలాగే కూలబడ్డాడు. కాయాకష్టం చేసి ధృడంగా ఉన్న శరీరం. అరవై ఏండ్లు దాటినా అలుపెరగని మనిషి. నిండు నూరేండ్లు నిండి

పండు ముసలివాడై పోయినట్టు అచేతనంగా ఉండిపోయాడు. తలలో తిరిగినట్టయింది. కండ్లు జువ్వుమన్నాయి.

'ఊరితో నాకేంటిదా... కొనుక్కచ్చిన కోడలు దానివి నీకేమెరుక! ఈ ఊరునాది... వాగునాది... చెరువునాది... ఈ గాలి భూమి మన్ను మశాడం... అంతానాది...' పిచ్చివాడిలా అరుసున్నాడు రాంరెడ్డి. అతడిని సముదాయించి లేచి కచీరువైపు నడిచాడు నర్సయ్య.

❄ ❄ ❄ ❄

ఆ ఊరి పేరు రాంరెడ్డిపల్లె. పేరుకు పల్లెనేగని ఐదువేల జనాభాతో మేజర్ పంచాయితి. మండల కేంద్రానికి ఇరవై కిలోమీటర్ల దూరంలో విసిరేసినట్టుగా అడవిలో ఉన్నది. ఊరు చుట్టూ గుట్టలు. గుట్టలను ఆనుకుని ఊరికిందుగా పారే వాగు. ఊరి అంచులను తాకుతూ అడివిని తిరిగి మానేరులో కలుస్తది.

రాంరెడ్డి తాత తాతకు తాత ఎక్కడినుండో కొంతమందితో బతుకడానికి వచ్చి వాగు ఒడ్డున నీళ్ల సవులతున్నదని అక్కడ తావై ఉన్నారని, అది ఇప్పుడు ఇంత పెద్ద ఊరయిందని చెప్పుకుంటారు.

మరో కథ ఏమిటంటే అప్పుడు ఆ ప్రాంతమంతా దట్టమైన అడవితో ఉండేడిదని ఒకముని ఆశ్రమం కూడా అక్కడ ఉండేదని ఎవుసం చేసుకోవడానికి అడివిని నరికి చదును చేస్తుంటే ముని అడ్డుపడి అందరినీ అక్కడి నుండి వెళ్ళిపొమ్మని శాసించాడని, 'ముక్కు మూసుకుని గమ్మున తపసు చేసుకునేటోళ్లు మీరే ఎక్కడికన్నా వెళ్ళండి సామీ, కాయకష్టం చేసుకునే టోళ్ళం మాకు నీటి సవులతు ఉండాలని' ఎదురు తిరిగిండని చెప్పుకుంటారు. అతడి పేరు కూడా రాంరెడ్డేనట.

మునికి కోపం వచ్చి 'నీ వంశం హెచ్చదు' అని శాపం బెట్టిండట. నా వంశం హెచ్చకపోతే మానె. మిగిలినోళ్ళ వంశం హెచ్చి ఊరు పెరిగితే చాలునన్నడట రాంరెడ్డి. అది ఎంతవరకు నిజమో తెలువది గని రాంరెడ్డి కుటుంబంలో ఒక్క సంతానమే కలుగుతుంది ఇప్పటికి.

రాంరెడ్డి తండ్రి ఒక్కడే కొడుకు. రాంరెడ్డి కూడా తండ్రికి ఒక్కడే కొడుకు. అతనికి బాపురెడ్డి ఒక్కడే. బాపురెడ్డికి ఇప్పుడు ఒక్కడే కొడుకు పేరు తాతపేరే.. రాంరెడ్డి! తరం మారినప్పుడల్లా కొడుక్కి తండ్రి పేరు ఆనవాయితీగా పెట్టుకుంటున్నారు.

రాంరెడ్డి తాత హయాంలో ఊరికి రెండు చెరువులు తవ్వించాడు. వాగులోంచి ఊరి తలాపుకు రెండు కాలువల్ని తవ్వించి చెరువులో కలిపాడు. ఆయకట్టు పెరిగింది. అడవి పంట పొలంగా మారింది.

రాంరెడ్డి తండ్రి బాపురెడ్డి ఊరికి మట్టిరోడ్లు వేయించాడు. తొవ్వలు విడిచి ఒక పద్ధతి ప్రకారం కొత్త వాడలకు ముగ్గుపోయించాడు. పంట కాలువలు తవ్వించాడు. చెరువులకు తూములు పెట్టించాడు. ఊరు చుట్టూ చింతా మామిడి చెట్లు పెట్టించాడు. మంచినీటి కొరకు బాయిలు తవ్వించాడు.

రాంరెడ్డి హయాం వచ్చే సరికి ఊరు పెద్దదయింది. జనాభా పెరిగింది. చుట్టు మెట్టు ఊర్లల్ల ఎక్కడాలేని ఎవరూ ఎన్నుకోని కమిటీ ఒకటి రాంరెడ్డి పల్లెలో ఉన్నది. అది గ్రామాభివృద్ధి

కమిటి. మొదట ఆ ఊరికి వచ్చిన కుటుంబాలలోని వ్యక్తులే అందులో సభ్యులు. ఆ కమిటీ నిర్ణయాలకు తిరుగులేదన్న వాస్తవం తండ్రి హయాం దాకా కొనసాగింది.

తాతల తండ్రుల ఆలోచనల్ని అమలు చేస్తున్నట్టే రాంరెడ్డి ఎప్పుడూ ఊరి గురించే ఆలోచిస్తడు. చానొద్దులు సర్పంచ్ గిరి చేసిండు. అధికారం చేతవట్టినంక ఊరికి 'కళ' వచ్చిందన్నరు అందరు. ఎప్పుడు ఎంతుండేదో తెలువదిగని తండ్రి చేతికచ్చిననుండి ఇరువై ఎకరాల భూమి పదెకురాలై రాంరెడ్డి కచ్చింది. అదిప్పుడు ఆరతి కర్పూరం లెక్క కరిగి ఐదెకురాలయింది. 'ధర్మరాజులు. అమ్మిన పైసంతా ఊరికే పెట్టింద్రని' ఎనుకటి పెద్దమనుషులు అప్పుడప్పుడూ యాదిజేస్తరు.

పంచాయితీ చట్టం వచ్చి పదవిపోయినా కమిటీ ప్రెసిడెంట్‌గా చేయాల్సిన పనులు చేసినాక మొదటిసారిగా ఎదురుదెబ్బ ఏడాది కిందటనే పడింది. అప్పుడు విలవిలలాడినా ఆ డబ్బు వారి మొహాన కొట్టాడు.

ఎండకాలంలో లేని సమస్య అది. వానలు పడగానే మొదలయింది. చెరువుల చేపల్ని ఎప్పుడూ గుత్తకు పట్టుకునేటోళ్లు. నీళ్లు ఎండిపోయినంక చేపల్ని పట్టి లారీలకు పోసేటోళ్లు. వానకాలం వచ్చి కొత్తనీళ్లు చెరువుల పడుడుతోనే చాపలు ఎదురెక్కుతయి. వాగు పొంటి మడుగుల్లల్ల ఉన్నచేపలు గూడా కాలువపొంటి చెరువులకత్తయి. మత్తడి దుంకే జాగల చేపలు ఎగిరెగిరి పడుతయి. చుట్టు మెట్టు చేన్లల్లన్నోళ్ళు గాలాలతో తోపెలవలతో, బట్టలతో కాలువ పొంటి పట్టుకునేటోళ్లు. చెరువులకు దిగే వాళ్లు కారు. అందుకని చెరువును గుత్తకు పట్టుకున్నోళ్ళు ఏమీ అనలేక పోయేవారు.

చెరువుల చాప ఇత్తునం తక్కువైతాందనీ భయపడి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాక వాళ్ళు కమిటీ ముందుకు వచ్చారు. ఊరు మీదికి ఐదు వెయిలిత్తం. కాలువ పొంటి వాగు పొంటి ఎవలూ చాపలు పట్టకుండ కట్టడి చెయ్యింద్రి' అన్నరు.

'అయిదు వెయిలు బడికి ఇస్తే సరి' అనుకొని అందరూ సరేనన్నరు. రాంరెడ్డి మాత్రం ఒప్పుకోలేదు' రోనీ ముర్గశిర కార్తులల్ల తమ్మీ! వాలాయించి చాపలు తినాలె. ఐదు వెయిలకు ఆశపడి ఊరిది నోటిబుక్క ఎత్తగొట్టుడెందుకు? వాగు, కాలువలు అందరియి. అందరు తినచ్చు' అన్నప్పుడు వాదం జరిగింది. కొందరు ఔనన్నరు. కొందరు కాదన్నరు. చెరువుల పడుతున్నమా? కాలువ పొంటనేనాయెనని కొందరు.. యాడైతే ఏంది పైసలు రాంగా అని కొందరు. లొల్లిలలొల్లి కొందరు గల్లలు కూడా పట్టుకున్నరు.

ఇది ముదిరితే పెద్ద కొట్లాటయితదని గ్రహించిన రాంరెడ్డి ఆ ఐదు వెయిలేవో నేనే ఇస్త బడికి. ఎప్పటిలెక్కనే నడువని అన్నడు. లొల్లి సద్దుమనిగినా చెరువులను గుత్తకు పట్టుకున్నోళ్ల గుర్రుగా చూసింద్రు రాంరెడ్డిని.

చలికాలం వచ్చింది. ఊరు చుట్టూ చిప్పలచెట్లు. ఏటా పది లారీల కాయల్ని అమ్ముతరు. ఇష్టమున్న వాళ్ళు గంపలు సంచులు పట్టుకుని చిప్పలకాయలకు పోతరు. తెంపు కచ్చుకుని ఇండ్లల్ల మక్కేసుకుని తింటరు. పశువుల కాడికి పోయే పిల్లగాండ్లయితే ఆ కాలంలో సద్దులుకొండవోరు. కంటికి నజరైన కాయను తెంపి కాల్చుకుంటరు.

అడవి తగ్గి ఒకటి రెండు సార్లు కాతలేకపోవడంతో చెట్లను గుత్తకు పట్టుకున్నోళ్లు గ్రామ కమిటి ముందుకొచ్చారు. లంచమిచ్చి సభ్యులను కట్టుకున్నారు. ఊరిమీదికి ఎంతో కొంత డబ్బు

ఇస్తామని ఊరిలోకి ఒక్క కాయ రాకుండా ఎవరూ తెంపకుండా కట్టడి చేయాలని ఒత్తిడి తెచ్చారు. అందరూ సరేనన్నారు. రాంరెడ్డి మాత్రం ఖచ్చితంగా నిలబడ్డాడు.

"డబ్బుకు ఆశపడి ఊరిని కాయాపండుకు దూరంజేస్తరా!.. ఉన్నోడుంటడు. లేనోడుంటడు. పైసలు పెట్టి కొనుక్కుంటరా అందరు. ఊరు తినంగ మిగిలినయే మీరు అమ్ముకోండ్రి. ఒక్కవేళ మీరు అట్ల కట్టడి జేసింద్రనుకో దొంగతనంగనైనా తెంపుకస్తరు జనం. వాటమైనోడు దొరుకడు. వాటంగానోడు ఎప్పుడన్న దొరికితే దండుగు జరిమానపాలు జేస్తరు. ఇదేమన్న న్యాయమా?" అన్నాడు నిలదీస్తూ.

కొందరు సరేనన్నరు. కొందరు కాదన్నరు. 'ఆ జంగల్ ఎట్లుంటదో మాకు ఎరుకనే లేదు. ఎప్పుడైనా పైసలు పెట్టికొనుడే! కట్టడి జేయింద్రి' అన్నరు కొందరు. కొందరు 'తప్పకుండా తెచ్చుకుంటం పండంటే అందరికీ పలారమే' అన్నరు. ఎనుకాముందు తొక్కుకున్నాక లంచాలు తిన్న పెద్దమనుషులు ఎనుక తొక్కు తొక్కింద్రు. అప్పటితో ఆ సమస్య మాసిపోయినా రాంరెడ్డి కమిటి సభ్యులకు కంటయిండు.

ఎండకాలం వచ్చింది. ఊరికిందే వాగు. అంతకుముందు ఎవరికన్నూ పడలేదు కానీ మట్టితో కాజ్‌వేని నిర్మించినాక కనుచూపు మేరలో బల్లపరుపుగా పరిచిన ఇసుక మీద కాంట్రాక్టర్ల కన్నుపడింది.

❄ ❄ ❄ ❄

పొద్దు కరకర పొడిచింది. వేలం పాట పాడి ఇసుకను పట్టుకోవాలనుకునే వారు ఉత్సాహంగా చేరుకుంటున్నారు. పాట ఎవరైనా పాడవచ్చుననడంతో పక్కఊరినుండి కూడా వస్తున్నారు. ఊరిలో కాంట్రాక్టరు పాట ఇరువై వేయిలని మూడు రోజుల కిందటే ప్రకటించాడు. రాంరెడ్డి ఎదురు తిరగడంతో వాయిదా పడింది. ఆ విషయం మూడు రోజులు నానీ నానీ ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినంక ఈ రోజు చాటింపు వేయించారు.

ఇంకా పాట మొదలు కాలేదు. సభ్యులు ఒక్కొక్కరే జమగూడుతున్నారు. అప్పుడే అక్కడికి వచ్చాడు రాంరెడ్డి. కొందరు 'బాపు' అంటున్నారు. మరికొందరు 'పటేలా' అంటున్నారు. నమస్తె పెడుతూ పలకరిస్తున్నారు. ఎవరినీ పట్టించుకోకుండా కచీరులోకి వెళ్ళాడు రాంరెడ్డి. వెంట నర్సింలు కూడా ఉన్నాడు.

అక్కడ ముగ్గురు సభ్యులు ఏదో చర్చిస్తున్నారు. వారి చుట్టూ నలుగురైదుగురు గుమిగూడి ఉన్నారు. కొంతమంది కుల పెద్దలు కూడా ఉన్నారు. చేతి కర్రను ఎత్తిపొడిచి నిటారుగా నిలబడి గర్జించాడు రాంరెడ్డి. "ఒరేయ్... ఇయ్యల్ల మీరు మొనగాల్లయినార్రా.... మీరు పుట్టకముందే ఈ ఊరితో నా పేగు ముడిపడ్డదిరా... ఎవడ్రా నన్ను కమిటీకి దూరం చేసింది... చేస్తే చేసింద్రురా.... చేసి మీరు మాత్రం చేస్తున్నదేంట్రా... ఊరును సత్తెనాశినంజేత్తరురా... తాగుడుకు నీళ్లు లేకుండ జేస్తరు."

అందరూ అతడివైపు తేరిపార జూసారు. ముందుగా తేరుకున్న వెంకటి అన్నాడు. నెమ్మదిగా.

"ఏంటిది బాపూ... ఇందులో మేము ఏదో తింటున్నట్టు మాట్లాడుతరు. ఎన్ని డబ్బులిస్తే అన్ని డబ్బులు నీ చేతులనే పెడుతం. నువ్వే పనులు చేయించు. మా ఇండ్లకు వచ్చినట్టు

మాట్లాడుతున్నవు. మేము తండ్లాడేడిది ఊరి బాగు గురించే కదా... ఈ డబ్బుతో మంచినీటికి సౌలతు జెయ్యాలనుకుంటున్నం...''

అతడి మాటలు పూర్తి కానేలేదు. అందుకున్నాడు రాంరెడ్డి. "మీరు ఊరు బాగు గురించి కాదురా.... నాశినగాల్లం గురించి చేస్తంర్రు. వాగులో ఏలు పెట్టినంక ఏమైతదో మీకు తెలుసునారా? ఊరిమీద అంతయావుంటే మనిషికిన్ని పైసలేసుకుని మంచినీటి సవులతు చేసుకుందాం. ఇసుక తీస్తే వాగు లోతులో పడి రెండు చెరువుల కాలువలు ఎత్తిపోతయిరా.... చెరువులకు ఒక్క బొట్టు నీళ్ళు రాక నోట్లె మన్నువడుతది. వాగు గడ్డ కోసుకపొయ్యి గడ్డపొంటి అడివిల ఒక్క చెట్టుండదిరా.... అభిరుద్ధి పేరుతో ఊరికి విషం బెడుతున్నరురా...'' ఆవేశంగా కర్రను నేలకు పొడుస్తూ అన్నాడు.

తలలో తిరిగినట్టయి కళ్ళలో నీళ్ల కమ్మినయి. నిలదొక్కుకోబోతూ సొలిగి నర్సయ్య భుజాన్ని ఆసరాగా పట్టుకున్నాడు.

అర్థంకాని వాళ్ళు అతడివైపు వెర్రిగా చూసి నవ్వుతున్నారు. అయినవాళ్ళు తేలుకుట్టిన దొంగల్లా తప్పుకుంటున్నారు. ఎప్పుడో ఏదో జరుగుతదని ఇప్పటినుండే భయపడుతమా అని కొందరు అనుకుంటున్నారు. మొత్తం మీద అందరూ మౌనంగా ఉన్నారు. వెంకటి మాత్రం ఆవేశంగా లేచాడు.

"ఏంది.... అదేమన్న ఇసుక తెప్పనా, కుప్పనా... ఎంత జారగొట్టినా దంగది తెలుసా...?'' తలబిరుసుగా అన్నాడు.

నీళ్ల నిండిన కళ్ళలో వెంకటి రూపం వికృతంగా కనిపించింది. కండ్లు నలుపుకుని చూసాడు. చూపు ఆనడంలేదు. కోపం మాత్రం రెండింతలయింది.

"ఓరి పిచ్చోడా.... ఇరువై వెయిలు పెట్టినోడు వట్టిగ ఊకుంటాడురా! పొద్దున మాపున టాక్టర్ల మీద జారగొడుతడు. పట్నం కెళ్ళి ఆర్డర్లు తెచ్చుకుంటడు. అందినంతా సంపాయించుకునేందుకు గంగరాళ్ళు తేలేటట్టు సాపు జేస్తడు. వాగునంతా కడిగేస్తరురా... ఇప్పటికే ఎవలేం పుణ్యం జేసి మలుపుకున్నరో... ఎడాదికి మున్నూట అరువై రోజులు మోకాలు మునుగ నీళ్లతో పారే వాగు వానకాలం నెలా రెండు నెలలు తప్ప నీటి చుక్క కనవడుతలేదు'' అన్నాడు.

అంతవరకూ మౌనంగా కూసున్న సర్పంచ్ పెదవి విప్పాడు.

"బాపూ... ఇది మా ఒక్కల ముచ్చటగాదు. ఊరందరి ముచ్చట. అందిరిని అడిగినంకనే ఈ నిర్ణయానికచ్చినం. ఇప్పటికీ నేను జెప్పుతున్న. ఊర్లె ఒక్కడంటే ఒక్కడు. ఎవలన్నా ఒక్క మనిషితోని ఈ వేలం వద్దనిపియ్యి. దీన్ని రద్దు జెయ్యకపోతే నన్నడుగు'' నెమ్మదిగా అన్నాడు. అతడి మాటలు సవాల్ విసిరినట్టుగా కాకుండా ధీమాగా అందరి ఆమోదం ఉందని చెబుతున్నట్టుగా ఉన్నాయి.

ఒక్కల్నిగాదురా... వందమందితోని అనిపిస్త. ఎవరో ఎందుకు? ఎందునెరుగని నర్సింలుతోనే అనిపిస్త. "నీకు భయంలేదు. చెప్పురా నర్సింలు. వాగుల ఏలు పెట్టద్దని చెప్పు'' ఆసరా పట్టుకున్న భుజంను తడుతూ నర్సయ్య వైపు తిరిగి అన్నాడు రాంరెడ్డి. వాగులోని కరెంటు మోటార్లు గుర్తొచ్చాయి.

నర్సయ్య అతడి నుండి రెండడుగుల దూరం జరిగి బేలగా మొహం పెడుతూ "అది బంగారమా భాగ్యమా? వాగుల ఉసికె. సల్లే చెలిమను సల్లితే ఊరే చెలిమ ఊరుతది. ఎంత ఉసికెను తీత్తె అంత ఉసిక కూడుతనే ఉంటది" అన్నాడు అద్దాలను సవరించుకుంటూ.

ఒక్క క్షణం బిత్తరపోయినట్టు చూసాడు రాంరెడ్డి. వెంటనే తేరుకుని 'థూ.. నీయవ్వ... పాలు తాగిన రొమ్ముకు కొరికేటోళ్లురా మీరు..." అంటూ దవడల్ని బిగబట్టి చుట్టూ చూసాడు. అందరి చూపుల్లో హేళన కనిపించింది. ఇక అక్కడ నిలబడలేక ఛీత్కారంగా చూస్తూ.. ఒరేయ్ మీరు అదే మాట మీద దమ్ముంటే నిలబడండి... వందమందితో కాదనిపిస్తా' అంటూ రెండడుగులు ముందుకు వేసాడు.

బయట గుమిగూడిన మందిని పావుకుంటూ బాపురెడ్డి రావడం గమనించాడు రాంరెడ్డి. పోయిన పాణం లేచి వచ్చినట్టయింది. 'ఎంతైనా వీడు నా కొడుకు. నా రక్తం పంచుకుని పుట్టినోడు. బతిమిలాడి అయినా ఒప్పిస్తాననుకుని' ముందుకు నడిచాడు. అప్పటికే బాపురెడ్డి మందిని దాటుకుని ముందుకు వచ్చాడు.

"అరే... బాపూ... మన తాతలు తండ్రులు ఊరంటే పాణం అడ్డుపెట్టిండ్రురా.. తన వంశం ఎచ్చుకున్నా సరే! ఊరు ఎచ్చాలెనని మన ముత్తాత ముని శాపానికి ఎదురు నిలవడ్డడురా... ఆ వంశంల పుట్టిన మనం నీతిని మరువద్దు. నా మొఖం చూసైనా చెప్పురా... ఈ పాటను ఆపుమని' కొడుకు భుజం పై చేయి వేసి దగ్గరికి లాక్కుంటూ అన్నాడు రాంరెడ్డి. అతడి గొంతు వణుకుతుంది.

అందరూ ఊపిరి బిగబట్టుకుని తండ్రి కొడుకులను చూస్తున్నారు.

రాంరెడ్డి మాత్రం కొడుకునే చూస్తున్నాడు. అతడి మొఖంలో ముడిపడ్డ పేగు విడిపోయి నప్పుడు కలిగే ఆందోళనల్ని ఆరాటంగా వెదుకుతున్నాడు ఆందోళనగా కొడుకును తడుముతున్నాడు.

"నాయినా నీ పాణం బాగలేదు. ముందుగల్ల దవాఖాన్లకు పోదాంపా. వచ్చినంక అన్నీ మాట్లాడుకుందాం" బతిమాలుతున్నట్టుగా గొంతును తగ్గించి అన్నాడు బాపురెడ్డి.

"ఇక బతికి మాత్రం చేసేదేందిరా.. ఈ సంగతి ఇప్పుడే తేలిపోవాలె. రేపు బతుక పుట్టినోనికి సల్లని నీడ లేకుండ జేసే ఈ పనిని ఆపిన్నంటే నేను ఇప్పుడు సచ్చినా సంతోషమే!" కొడుకు భుజాన్ని పిడికిళ్ళతో బిగబట్టి కుదుపుతూ అన్నాడు.

"నాయినా.... నాకు తెల్వదానే! ఊరి గాలిలో మన ఊపిరున్నది. ఈ మట్టిలో మన తాతల చెత్త ఉంది. ఎవలతోని మనకేం కొట్లాట అని ఊకుంటున్నగని వాగును అమ్ముకుంటుండ్రంటే తినే కూట్లె మన్నుపోసుకుంటుండ్రని నాకు మాత్రం తెల్వదానే! ఒక్కసారి గాదు వందసార్లు... మాతాత ముత్తాతల గొంతులతో నేనే జెప్పుత! ఈ వేలం పాడద్దు. తినే తిండిల ఇసం పోసుకోవద్దు." తండ్రిని దగ్గరగా తీసుకుంటూ ఆవేశంగా.... అందరికీ వినిపించేలా అన్నాడు బాపురెడ్డి.

రాంరెడ్డి కళ్ళు చెమర్చాయి. అందరివైపు గర్వంగా... తలెత్తుకుని చాతిని పొంగించి చూసి వెంకటి చేతిలోని కాగితాల్ని గుంజుకుని రెండుగ చింపి నేలకు విసిరికొట్టి అన్నాడు.

"ఒక అయ్యకు పుట్టినోళ్ళయితే మాట మీద నిలవడుండ్రి. కాదు కూడదంటే మూతి మీద

మీసాలుండయి."

కొడుకుని ఆసరా పట్టుకుని వెనక్కి తిరిగాడు రాంరెడ్డి. కచీరు తంతెలను పదిలంగా దించుతూ అన్నాడు బాపురెడ్డి.

"నాయినా... ఇంటికి పోదామే! దవాఖానదాక నేనూ వస్త. పుర్రెల తిరుగుతుందంటివి గదా!" అన్నాడు రాంరెడ్డి.

"ఇక్కడ చక్రం తిప్పుతరురా! ఎక్కడోళ్లు అక్కడ పోయినంక పోదాం" అంటూ వెనక్కి తిరిగి చూసాడు రాంరెడ్డి.

వెనుక ఏవో నవ్వులు. సైగలు. బాపురెడ్డి కూడా నవ్వుతున్నాడు. కళ్ళతోనే సర్పంచ్‌కు సైగ చేస్తూ బరోసా ఇస్తున్నాడు. ఒక్కసారిగా రాంరెడ్డి కళ్ళల్లో నిప్పులు కురిసాయి. కొడుకు చేతుల్ని విడిపించుకుని తుపుక్కున కూలవడ్డాడు. వారి ప్లాన్ ఏంటో అర్థమైంది.

"ఒరేయ్... మీరు మనుసులు గాదురా! తెలువనోళ్ళు సరే! తెలిసి నోళ్ళు మీరెందుకు మూతులు కట్టేసుకున్నారురా! ఒక్కడు.. ఒక్కడంటే ఒక్కడు లేడారా ఇది పద్దతి కాదని చెప్పుడుకు. తెలిసినోడు నోరు మూసుకుంటే అంతకంటే పాపం ఇంకొకటి లేదురా! గోజ, గొడ్డు, పచ్చి... కొటొక్క జీవరాసుల గోస మీకు తలుగుతదిరా!" అరుస్తున్నట్టుగా అన్నాడు.

'ముసలోడు గట్లనే ఒర్రుతడు మీపని కానీ....' ఎవరో అన్నారు. చూస్తుండగానే వేలం పాట మొదలయింది. కడుపుల పేగులు కదిలినంత బాధ వేసింది రాంరెడ్డికి.

తన ఎత్తును గమనించాడని తెలిసాక తండ్రిని మట్లాడియ్యాలంటే భయమేసింది బాపురెడ్డికి. మౌనంగా పక్కనే నిలబడి వేలం పాటను చూస్తున్నాడు.

పిరిస్థితి అర్థమయింది రాంరెడ్డికి. దిగ్గున లేచి నిలబడ్డాడు. భుజం మీదున్న తువ్వాలను సదురుకుంటూ అంగి జేబును తడిమి చూసుకున్నాడు. దవాఖానకు పోవాలని చేపోయి అడుక్కున్న నోట్లు తగిలాయి. గబగబా తంతెలు దిగి వేలం దగ్గరికి వచ్చి నిలబడి అన్నాడు.

"మిమ్మల్ని దయ్యాలు పట్టినయి. మీరు మనుషులుగాదు. మనిషి రూపంలో ఉన్న భూతాలు. నా బొందిల పానముండగ ఎవడూ వాగులకు అడుగు పెట్టలేడు. నాకూ కానూన్లు తెలుసు. పొద్దుగూకే వరకు కోర్టు నోటీసు తేకపోతే నన్ను రాంరెడ్డి కాదనుండ్రి... ఎవడో ఇసిరిన ఎంగిలి మెతుకులకు ఆశపడి నీడనిచ్చే చెట్టును నరుక్కుంటార్రా" వడివడిగా ముందుకు నడిచాడు రాంరెడ్డి.

తండ్రిని ఆపాలని చేయి అందుకున్నాడు బాపురెడ్డి. ఇసిరికొట్టి వెనక్కి తిరిగి చూపుడు వేలితోనే ఆగమని సైగ చేసి రోషంగా ముందుకు కదిలాడు రాంరెడ్డి.

ఇది నేరమో కాదో... ఏం చట్టమో ఏ సెక్షనో... కోర్టులో కేసువేసి ఆపవచ్చో లేదో ఏ విషయం తెలియదు రాంరెడ్డికి. ఊరిపై ఉన్న మమకారం. అంతులేని ఆత్మ విశ్వాసం అతడిని ముందుకు నడిపిస్తుంది.

వేలం పాట సాగుతూనే ఉంది ●